

התכנית הסודית החדשה

של

בני ג'י

גלויים על המאבק המתקרב במפא"י

לפני שנתיים פירסם "העולם הזה" (795) סיפור מרעיש: תכנית סודית של דוד בן-גוריון לשינוי מהפכני בתהליכי המימשל בארץ. תכנית זו, שנקראה "תכנית תרדי קודק" (על שם מי שהיה אז איש-אימוניו העיקרי של בני ג'י, מנהל משרד ראשי-הממשלה ואחד מקבוצת "הצעירים היפים המבריקים") כללה, בין השאר: הכרות מצד-החירום בארץ נוכח התמוטטות משטר הצנע; ביטול זמני של חרונות דמוקרטיות מפוימות כגון זכות-השכחה, זכות האסיפה וחופש הביטוי; הפעלה מסוימת של שיטות דיקטטוריות כגון ריתוק-כוח אדם והעברת-כח-אז. כ. בתוקף תקנות-החירום הכריזיות; מתן סמכויות נרחבות לכמה פקידים צעירים ממונים מטעם ראשי-הממשלה, כגון אהוד אבריאל; מינוי תרדי קודק עצמו כמנהל המיבצע.

לפי מיטב הידיעות אשר בידי המערכת, מנע פירסומה המוקדם של התכנית במידה רבה את הפעלתה. מוסדות מפא"י עצמם הוזעקו נגד כוונות בני ג'י, התפתח ויכוח גדול (וסודי) עצום, מנגנון-החושך הופעל וגיורוי האנשים שמסרו למערכת את החומר. דוד בן-גוריון עצמו נרגז על עוזריו ונגז את תכניתו — לפי דבריו, לעומדים. כעבור שבועות מעטים הרכיב מנגנון מפא"י את הקואליציה עם הציונים-הכדלויים, הקיימת עד היום, והחלה התרחקותו של בני ג'י. מן הזירה הפוליטית שהוכיחה אותו, לפסוק, לשהיבוקר.

תכנית זו שבקה חיים לכל חי — למרות שלא מכבר פירסם אותה שבועון מפלגת "אחדות העבודה" כאילו נודרה אתמול. אולם כינתיים צצו תכניות אחרות, לא פחות סנסציוניות. כמה מהן נמצאות כבר בשלב של הגשמה. מערכת "העולם הזה" מפרסמת את הפרטים העיקריים של תכניות אלה בעמוד הבא.

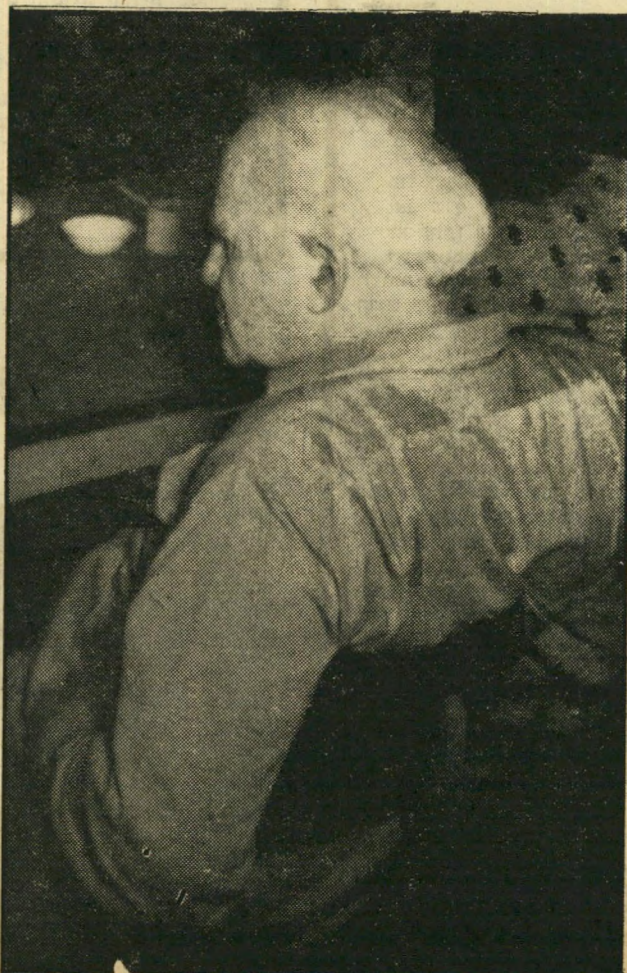
מלחמות, טיפוח את התכונות המשטר כולו התמורט טט רק כשהצליח המלך לרכוש את כל הכוחות בידי עצמו, הוציא את התוכן מן המשטר הפיאודלי. המלך והאלופים. במפא"י ישנם, כיום, בארץ גים ורוזנים, דוכסים ונסיכים. רק למעטים מהם ישנו אזור-שלטון גיאוגרפי, כמו אבא חושי, דוכס חיפה. מחוזותיהם של האחרים הם כלכליים, חברתיים, מפג לגתיים. ישנם רוזנים מבית סולל-בונה ובארונים מבית המשביר-המרכזי, דוכסים של האיגוד המקצועי ומרקוזים של מנגנון המפלגה, פיאודלים של מנגנון הממשלה והסוכנות.

כל אלה מלוכדים בנאמנות עמוקה, ולרוב גם איך דיאליטית, לשלמות המפלגה וליציבות המשטר. אולם לא תמיד הם נאמנים למלך שהמליכו עליהם. הם מתאחדים יום אחד בחזית משותפת מאחורי מנהיג פלוגי, מפילים אותו למחרת, מתלכדים כעפרי יום כדי להמליך את יריבו. אין חלוקות יציבות לפי אידיאולוגיה, סיעות מגובשות. הכל שוטף, הכל ניד. כי כל מחוז עושה, בכל מצב, את השבועו המחוזי, מתאים את המצב החולף לצרכיו ולאינטרסיו.

כך קרה שנתגבש בשעתו רוב גדול נגד השאיפות הדיקטטוריות של דוד בן-גוריון. כשהסתלק בני ג'י בכעס, המליך רוב זה את משה שרת, בניגוד מוחלט ומפורש לרצונו של בן-גוריון. אולם אותו רוב עצמו נתן סטירת-לחי לשרת בענין אחיד-החסימה, כמעט הוריד אותו מן הבמה.

שרת זבי ג'י. כיום שוב נמצאת מפא"י ערב הכרעה. מפא"י תקבע את התפתחות המצב הפוליטי בארץ בחדשים הקרובים, כשם שקבעה אותה משך דור שלם. אולם מי יכריע בקרב מפא"י?

דוד בן-גוריון ומשה שרת מוכנים למאבק, איש מול רעהו. הקחים הכלליים של תכניותיהם היריבות התבהרו. מאחורי הקלעים, ובסודי-סודות, נודעו גם הפרטים המסויימים. אולם איש אינו יכול להעז לנבא מי מן השניים ינצח, ואינו תכנית תצא לפועל. בסופו של דבר לא יחליטו לא בני ג'י, ולא שרת. תכריע דעת הרוב, שתתגבש בקרב ציבור הדוכסים והרוזנים, עסקני המפלגה ופעיליה בחצי תריסר שטחים. רצונם יהיה ריבוי, והוא יהיה חוק בישראל.

מפלגת פועלי ארץ-ישראל היא תופעה פוליטית מיוחדת במינה. אין מפלגה בעולם הדומה לה. איש אינו יכול להכחיש את תרומתה המכרעת לבנין הארץ בימים עברו, בהם היתה מפא"י הביטוי העליון לכושר-הבנין, להעזה ולמבט הרחוק של העליה השניה והשלישית. איש אינו יכול להכחיש גם את אחריותה המכרעת של מפא"י לרוב התופעות השליטיות של חיי ישראל כיום.

משך שנים ארוכות נכשלו כל הפרשנים הפוליטיים בניית תהליכי ההתפתחות של השלטון במפא"י. לעתים דומה המפלגה ליקום בוציר-אנפין, בו מס' תוכבים אלפי גופים ללא כל סדר גיוני, איש איש לפי רצונו ובלי התחשבות ברצון רעהו. ויש שהי מפלגה דומה ליחידת-צבא המתקדמת בשדרת-מסע מכונסת, מפנה חזית אחת לכל יריביה — ומתגברת עליהם בנקל.

דוכסים ורוזנים. במידה מסוימת אפשר להשתרש את המצב במפא"י (לחיוב ולשלילה כאחד) למשך טר ששלט באירופה בימי הביניים.

באותם הימים, ימי השיא של התקופה הפיאודלית, היתה כל ארץ מחולקת לעשרות ולמאות חלקים כמי עט עצמאיים. באופן רשמי שלט במדינה המלך, "בזכות אלוהים", והוא שהפקיד את מחוזותיו בידי הרוזנים והבארונים, תמורת הבטחתם לגבות את מי סיו ולהתייצב לפקודתו כיום מלחמה.

אולם למעשה שלטו בארץ השליטים המקומיים. הם לא היו בעלי מעמד שזה — בארונים קטנים שלטו על כמה עשרות קילומטרים מרובעים, רוזנים שלטו על גלילים, דוכסים חלשו על מחוזות שלמים. אלה הטילו מסים, החזיקו צבא. אלה גם בחרו במ"לך — ואף סילקו אותו כשחלד למצוא חן בעיניהם. הם לחמו איש ברעהו, ברתו בריתות זה עם זה, הת' לכדו והתפלגו, הכל בהתאם לאינטרסים שלהם ול' רוח השעה החולפת.

אולם יחד עם זה היו כולם מלוכדים בהכרה קולקטיבית חזקה. עם כל ההתנגשויות, היו מסוגלים, לרוב, לצאת למלחמה בשעת הצורך, בעלות אויב על מולדתם. בתקופת-השיא היו אידיאליסטים, חדורי מסורת גאה של הכרת-חובה, יצאו למסע-צלב ול'